

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28—
za pol leta " " " 13—
za četrt leta " " " 6:50
za en mesec " " " 2:20
za Nemčijo celoletno " 29—
za ostalo inozemstvo " 35—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24—
za pol leta " " " 12—
za četrt leta " " " 6—
za en mesec " " " 2—

V upravljanje prejeto mesečno K 1:70

SLOVENE C

Inserati:

Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petlitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izven nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Za izobrazbo našega ljudstva.

Kranjski deželni zbor je sklenil v seji dne 14. t. m. na predlog dr. Kreka ustanoviti v Ljubljani še letos »Gospodarsko šolo« za kmečko mladino, ki bo zelo velike važnosti ne samo za gospodarsko, ampak za splošno izobrazbo našega ljudstva. Zato bomo gotovo vsem ustregli, če na tem mestu povzamemo nekaj glavnih točk iz načrta za to šolo, ki je že izdelan.

»Gospodarska šola« naj podaja kmečkim mladeničem ono splošno kmetijsko izobrazbo, ki jim je potrebna za obisk specialnih šol. Vzbuja naj zanimanje za nadaljno izobrazbo, goji razumevanje gospodarskega in javnopravnega življenja ter vzgaja mladeniče za zavestne člane avtonomnih zastopov.

»Gospodarska šola« traja od 1. novembra do 31. marca vsakega šolskega leta. Pogoji za vstop v šolo je neomadeževano življenje, dovršena ljudska šola in dopolnjeno 16. leto starosti. Za sprejem v »Gospodarsko šolo« plača vsak slušatelj 5 K vstopnine toda nikake šolnine.

Učni načrt obsega v glavnem sledeče:

Slovenski jezik in spise, ki se poučuje prva dva meseca po 6 ur na teden. Ta pouk naj vsebuje zanimanje za čtivo in poda vpogled v važnejša dela domačega in svetovnega slovstva, naj dovede do pravilnosti v lažjih sestavkih, dopisih, vlogah in prošnjah. Nakratko je očitati pomen slovstva za razvoj narodov, zlasti v soc. in kulturnem oziru. (Gogolj, Turgenjev, Beeche-Stove, Dickens, De Amicis, Sienkiewicz.) Vsporedno je čitati odlomke iz tozadevnih spisov. V razumevanju domače zgodovine Slovencev in Hrvatov je čitati odlomke iz spisov najboljših slovenskih in hrvaških pisateljev. Ozirati se je na spise, povesti in romane, ki obravnavajo rimsko dobo, pokristjanjenje, srednjeveško viteštvo, turške vojske, kmetijske upore, reformacijo in protireformacijo, francosko dobo ter kmetško življenje 19. stoletja.

Ob priliki je podati pojasnila o posameznih slovstvenih panogah (epiki, liriki, dramatikah itd.) ter obenem opozarjati na najboljše slovenske in hrvaške pesnike in pisatelje.

Računstvo in knjigovodstvo, ki se poučuje 6 ur na teden. Ta ima za namen zmožnost izvrševati račune, ki se pojavljajo v kmetijski praksi, voditi knjigovodske zapiske za srednje kmetijstvo ter sodelovati pri enostavnih kmetijskih zadrukah.

Domoznanstvo, za katero sta določeni dve uri na teden. Učni smoter: Poznavanje zgodovine slovenskega in hrvaškega naroda v okrožju zgodovine avstro-ogrske monarhije ter gospodarskega stanja zlasti po slovenskih in hrvaških deželah. Poleg najvažnejših poglavij starega in srednjega ter novega veka se ima obravnavati najnovejša zgodovina Slovencev in Hrvatov, sosebno z ozirom na gospodarsko in politično osvoboditev kmeta. Zemljepisje naj obsega gospodarsko zemljepisje avstro-ogrske monarhije sploh, sosebno pa slovenskih dežel. Ono naj pokaže gospodarsko stanje monarhije v primeri z najvažnejšimi državami sveta, sosebno z ozirom na kmetijstvo, živinorejo in gospodarstvo. Pokaže naj se pa tudi pomen industrije za današnji gospodarski položaj monarhije. Politično zemljepisje se poučuje v zvezi z zgodovino in gospodarskim zemljepisjem.

Ustava in uprava, prva dva meseca po 8 ur, zadnje tri mesece po 2 uri na teden. Učni smoter: Poznavanje važnih v vsakdanje življenje segajočih zakonov in naprav sploh, ki zadevajo ustavo, pravosodje, javno upravo in gospodarstvo javno-pravnih organov. Glede ustave bodi učna snov sledeča: Uvod. (Človek družabno bitje.) — Nakratko je pojasniti razmerje med avstrijsko in ogrsko državno polovico. Skupne zadeve, nagodbe in kvota. Ustava v avstrijskem državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel. Cesar in parlament. Državna zakonodaja. — Deželna avtonomija in deželni zbori. — Občinska samouprava. — Potem je razložiti pravosodje in njegova uredbo, končno upravo, to je organe in predmet javne uprave; kateri so državni upravni organi, kateri pa avtonomni upravni organi in njih delokrog; kar se pa predmeta javne uprave tiče, naj se zlasti razlagajo lovski zakon, vodopravni zakoni, postopanje pri zagrajevanju hudournikov, istotako pri melioracijah in agrarskih operacijah, dalje gozdni zakoni, obširneje pa cestni zakon, šolski zakoni. Potem: Občinsko gospodarstvo, poselski red, zavarovanje proti boleznim in neugodam,

stavbena in požarna policija. Vojni zakon, shodni in društveni zakon. — Končno spada v poglavje ustave in uprave finančna veda (proračuni, davki in posojila ter njih oblika).

Kmetijstvo, za katero je določiti 14 ur na teden. Učni smoter: Razumevanje vseh narodnih in gospodarskih pojavov, ki zadevajo kmeta, zlasti razumevanje narodnih predpogojev uspešnega kmetijstva, lastnega dela na kmetiji in kmetijsko-gospodarskih odnošajev. Učna snov:

Rastlinstvo, v kolikor je njegovo poznavanje kmetu potrebno. Biološki pojavi, zunanji vplivi na rastline, rastlinske bolezni, razmnoževanje in podzivanje. V zvezi s temi pojavi rastlinstva je podati učenemu glavne pojme zlasti anorganske kemije, ki so potrebni za razumevanje rastlinske fiziologije. Natančneje je obravnavati naravna in umetna gnojila v kmetijskem oziru. Sproti je opozarjati tudi na rudninske in zemljelovne razmere domačega polja ter pojasniti tudi posebno važne geološke pojave. Potem: Domače živalstvo, v kolikor ga kmet redi; najvažnejši živalski škodljivci. Ob posameznih zgledih je popisati notranji ustroj živalskega telesa, hranjenje in rejo ter pogoje uspešne živinoreje. (Hlevi, krma, pitanje, bolezni.) — Rastlinski in živalski pridelki, ki jih kmet prodaja. V zvezi s poukom rastlinstva in živalstva je empirično obdelati kmetijsko orodje in kmetijske stroje. Koncem je podati pregled kmetijskega tehničnega gospodarstva, zlasti pa obdelavanja melioracij in gnojenja. V specialnem je izvršiti večletni kmetijski načrt z ozirom na gospodarstvo. Začrtati je s pomočjo knjigovodstva uspeh tega gospodarstva ter nepretrgoma opozarjati na narodno-gospodarske naprave, ki vplivajo nanj, zlasti upoštevati naprave, ki urejujejo cene in dajejo kmetu priliko za trgovsko kalkulacijo.

Trgovsko in obrtno pravo, zadnje tri mesece po 4 ure na teden. Namen temu pouku je: Pregledno opazovanje zakonov in naprav, ki omogočajo tudi kmetu kupčijo z lastnimi pridelki in izdelki; poznavanje zakonov o gospodarskih zadrukah in temeljnih zakonov, predpisov obrti. — Učna snov na kratko je sledeča: Kup in prodaja, blago, denar, kupčevalci, trgovci, trdka, trgovske družbe, trgovske pomožne obrti, trgovinska sredstva, carina, monopoli, svobodna trgovina, trg. knjige, sklepanje kupčije.

Nadalje: Trgovina z denarjem, menicami in vrednostnimi papirji, banke, borze. Potem: Pojem in vrste gospodarskih zadrug, pravila, zadružni register, zadružne knjige, članstvo, deleži, jamstvo, likvidacija, konkurz. Končno: Pojem svobodnih, rokodelskih in koncesioniranih obrti, obrtne stanovske zadruge.

Civilno in kazensko pravo, zadnje tri mesece po 4 ure na teden. Smoter pouka: Samostojno presojanje dnevnih manjših sporov v smislu deželnega zakona o posredovalnih občinskih uradih. — Glede civilnega prava in sicer glede stvarnega prava se razlože pojmi: Posest, lastnina, služnosti, zastavna pravica. — Potem je poglavje o pogodbah, to je: Pogodbe in njih pomen, veljavnost pogodbe, pomoči pri pogodbah, predmet pogodbe, oblika pogodbe: zasebne in notarske, utrditev pogodbe: ara, odškodnina pri pogodbah, dogovor o pogodbi, različne vrste pogodb. — Razlaga se nadalje važno družinsko pravo: Pravice in dolžnosti mladoletnih, o varuhih, o nezakonskih otrocih, o dotah, o darilih med možem in ženo, vzajemna dedna pogodba, skrb za ženo in dedno pravo: Poslednja volja in nje oblike in pogoji sodni testament, volila, njih vrsta in vsebina, izpodbijanje poslednje volje, tozadevno postopanje, postavno nasledstvo brez testamenta, upravičeni dediči, njih pravni pripomočki, dolžni delež in njegovo izračunavanje, pogoji dolžnega deleža, vstevanje v dolžni delež, mandatno postopanje, plačilni nalog. — Končno se razlože glavni pojmi kazenskega prava, prestopi in zločini, prisega, pričevanje, postopanje pri deželnih in okrajnih sodnih etc.

Kakor se vidi, je načrt jako obsežen in, ko pride stvar v tir, ni dvoma, da bo ta šola neprecenljive vrednosti za naš kmečki stan, pa sploh za vse prebivalstvo dežele in njega kulturni in gospodarski napredek. Omenjamo, da enake šole po takem načrtu v naši državi ni, primerjati bi se dale z njo nekoliko le takozvane kmetijske visoke šole na Danskem in nekatere podobne po nemških državah. Sicer pa je načrt gospodarske šole, kakor jo namerava naš deželni odbor, izviren in temelji na temeljitom poznanju gospodarskih razmer in potreb našega kmetovalstva. Bodi nova šola nov vir sreče in blagoslova za vse slovensko ljudstvo!

LISTEK.

Ivan Mazovec:

Iz našega juga.

(Dalje.)

»Kaj praviš k tem izvajanjem Marjanovičevim? Interesavno, kaj? Mi s Srbi v jedinstvu, vsekakor vredno uvaževanja. Toda zaenkrat se ne gre z ozirom na ta mnenja zavzeti stališča, dasi ravno ni izključeno, da postanejo tudi ti problemi aktualni. Pa poslušaj še nadalje! Ker sem baš pri besedi, hočem stvar izpeljati do konca, do vaših mladoliberalcev. Marjanovič namreč z ozirom na vsa ta dejstva pripominja:

»U savezu s ovom novom omjen-tacijom dislocirali su se i neki centri privlačivosti i aktivnosti u našim krajevima. Slovenačka postaje i za Hrvate centar konservativno-klerikalne organizacije, žarište sila i upravljač akcija. Srbija slobodna i slobodarska ulazi sve to više u područje nacionalno-liberalnih težnja i akcija.«

*) Vse, kar sem citiral iz Marjanoviča, se nahaja v knjigi »Strossmayer. Koledar za godinu 1912. Izdaje i uređuje Matica Hrvatska«, v članku

»Svijetlo i sjena (Bilješke iz našeg kulturnog života)«, stran 110-112. Članek je zelo zanimiv in opozarjam tem potom vse Slovence, ki se za te probleme zanimajo, da si ga prečitajo. Koledar je zelo poceni (zdi se mi niti 2 K) in ima dobre članke.

»Iz teh Marjanovičevih besed lahko povzamem tudi stališče, ki ga zavzemajo vaši slovenski mladoliberalci in prepričan sem, da tudi vsaj deloma staroliberalci v tem našem kulturno-političnem boju. Kar se tiče zveze z bodičimi srbskimi konservativci, je za sedaj po mojem mnenju neaktualno in prerano, da bi o tem razpravljali.«

Kdo bi si bil mislil, dragi doktor, da se da v tvojih pernicah tako prijetno in obenem tudi uspešno debatirati. Ta Marjanovičeva izvajanja so vsekakor precej merodajna in če se morebiti Tebi še ne zdi aktualna, Ti odkritosrečno povem, da sem jaz nasprotnega mnenja. Povem Ti, da mi je eden izmed vodilnih Slovencev v privatnem pogovoru z ozirom na srbske konservativce — kako čudno se to sliši! — izrekel meritorno nekako isto prognozo, kot jo stavi Marjanovič. Toda, dragi doktor, ali se Ti ne zdi, da motiva s to svojo »politiko« prebivalce v sednji sobi?

»E, to ništa ne smeta! Zdi se mi

pa, da si utrujen od vožnje in da bo dobro, če prekineta to dolgo razmotrivanje.« — Razmotrivala sva pa še vseeno na podlagi statistike, ki si jo je doktor sam sestavil, položaj hrvatskega katoliškega tiska. Bodisi na političnem, bodisi gospodarskem, leposlovnem polju, kot tudi v drugih strokah se s slovensko-hrvatsko primerjajočo tabelo lahko spozna, da je v trojini kraljevini mnogo listov in lističev, da pa manjka koncentracije, ki je pri nas Slovincih zelo dobro izvedena. Pri nas imo enega »Slovenca«, en »Domoljub«, »Bogoljub«, »Dom in Svet«, »Našo Moč«, toda pri Hrvatih živi še zmerom vsaka provinca preveč sama zase. Na nabožnem polju imajo Hrvati celo povoden listov in lističev, ki se seve niti oddaleč ne morejo meriti z našim »Bogoljubom«, ki mu mora vsak objektivni in četudi perijodičen čitatelj priznati, da je zelo aktualen list. — Doktor je začel nositi počasi svoj »politični materijal« nazaj na pisalnik, ugasnil luč in mi voščil lahko noč. Truden nikakor nisem bil in imel sem še par važnih vprašanj na jeziku. Kam se mislijo obrniti starejšine hrvatskega katoliško-narodnega dijaštva, ko stopijo v življenje? Kateri stranki bodo posvetili svoje moči? Eni sami, ali več strankam, ali pa mo-

rebiti — svoji lastni stranki? Kako bodo skušali uveljaviti svoj program in preprečiti, da se ne razgube in razidejo kot voda v pesku? Večkrat sem že razmišljal o tem problemu, ki se mi zdi vedno bolj aktualen. V mislih so mi bili tudi liberalni Mladohrvatskaši, pravaški naraščaj. Vodilni organ pravaške stranke »Hrvatska« jih priporoča in agitira zanje — ker mora! — obenem pa priporoča tudi »Domagoje«, referira o njegovih prireditvah, prinaša izkaze denarnih podpor in reklamne notice itd. In vendar se hrvatsko kat. narodno dijaštvo, zbrano v »Domagoju« in »Hrvatski« kot tudi v srednješkolskih organizacijah, da ne omenjam raznih bogoslov. društev, bori z Mladohrvatskaši za življenje in smrt. Tu so klice razdora skupnosti, ki bodo dozorele v doglednem času. In kaj potem? Jasno je, da takoj, ko bi ti mladi gospodje Mladohrvatskaši dobili valetu stranke prava v svoje roke, da pa de tem eo ipso tudi sedanje kršč.-socialno obilježje te stranke. Da bi to zopet najslabše vplivalo na hrvatsko-slovensko vzajemnost, vsaj za toliko

*) V božični številki »Luč« je presvetli vladika Mahnič posegel v boj proti Mladohrvatskašem. S tem je dosti jasno povedano, pri čem da smo!

Zaradi slovenske vožnje kar je — pod bajonet.

V nedeljo so na postaji Bistrica v Rožu zahtevali slovenski fantje, ki so se peljali v Celovec, vozne listke v slovenskem jeziku. Toda kaj se zgodi: Prvim trem fantom da ondotni službojoči uradnik vozne karte brez vsakega ugovora, drugim sedmim pa porine denar nazaj in pravi, da imena Celovec ne pozna in da to ni nobena postaja. Fantje seveda niso odnehali in nadalje zahtevali listke v slovenskem jeziku, toda uradnik je ostal gluhi, vlak je prišel in fantje so se morali brez voznih listkov odpeljati. Toda to še ni vse! V Celovcu so jih čakali že orožniki na kolodvoru ter jih v svojem spremstvu peljali na mestni magistrat, kjer so morali plačati dvojno globo, potem so jih šele izpustili.

Skandal vseh skandalov! Včasih so naši ljudje romali še celo v Kolin na Nemško in na Špansko, pa so prišli tje kaj s slovenskim jezikom in brez žandarjev. Danes pa ne smeš niti v Celovec, če govoriš slovensko, kajti si v nevarnosti, da te zgrabi žandar. Če pošleš iz Amerike pismo z naslovom »Ljubljana«, bo našlo pot na Kranjsko, če se pa hočeš na Koroškem v Celovec peljati, ne moreš. Po celem Slovenskem dobiš vožnjo karto v »Celovec«, samo na Koroškem tega kraja ne poznajo.

Gori na Dunaju imajo celo ministrstvo za javna dela, v čegar področje spada tudi promet s tujci. Vse mogoče udobnosti in naprave se napravljajo, da bi se privabili tujci v avstrijske dežele, stvari, ki stanejo na tisoče; izdajajo se vabila in prospekti v vseh mogočih evropskih jezikih, na Koroškem te pa zapro, ako želiš vozni listek v »Celovec«. Po vseh večjih kolodvorih ti postrežejo v tvojem jeziku in države kar tekmujejo med sabo v postrežljivosti proti tujcem, na Koroškem te vzame pa žandar.

Ta slučaj zopet kaže, kako je v Avstriji vse zmešano; namesto da bi železniška uprava sama dala uradništvu kaka navodila, skrbela za red in take uradnike takoj odpustila, pa pusti, da se pošteni potniki zapro! Človeku kar kri zavre, če pomisli na te nesramnosti, ki si jih dovoljujejo nekateri uradniki na Koroškem s slovenskim ljudstvom. Če bi na Kranjskem storil kak železniški uslužbenec kaj takega, da bi namreč nemško govorečemu človeku zahtevali vozni listek recimo v Ljubljano odbil, smo prepričani, da bi bil na mestu odslovljen.

Kdo je namreč drugi kriv te sramote, da morajo slovenski fantje kot razbojniki pod varstvom orožnikov skozi mesto na magistrat in tam plačati dvojno globo kot tisti prisrmojeni uradnik v čisto slovenski Bistrici v Rožu na Koroškem. In potem ta cinizem železniške uprave! Nalašč je dala fantje peljati po orožnikih skozi mesto na

magistrat, ko bi čisto lahko dala fantje na celovškem kolodvoru popisati, saj ima tam v ta namen službojoče stražnike! Samo zato so jih peljali z orožniki, da bi jih za bodočnost ustrašili in pohlevne storili. Po ne bo šlo!

Fantom se je očividna krivica storila. Kdor je kaznovan, mora vedeti, da je postavo prelomil. Na Koroškem pa dosedaj še ni nobene postave, da je slovenska zahteva vožne karte v »Celovec« kaznjiva; drugič, ako je taka postava, mora biti znana in objavljena.

Ako teh krivic in tega tlačenja ne bo konec, bomo morali drugače nastopiti.

Deželni zbor kranjski.

Seja 13. januarja 1912.)
(Nadaljevanje.)

Po debati o proračunu pride na vrsto poročilo kmetijskega odseka, ki se tiče

regulacije Kamniške Bistrice.

Poročevalec J. Lavrenčič izvaja o tej gospodarsko zelo važni zadevi bistveno sledeče:

Večletno in opetovano romanje projektov in proračunov za uravnavo Kamniške Bistrice je vendar čez dolgo srečno končano. Je pa že skrajni čas, sicer bi bila katastrofa neizogibna, čimur pritrjujejo izvestno vsi oni, ki to reko poznajo in so obhodili kraje ob njej, v prvi vrsti tehniki, deželni in državni. Posebno pereče je postalo to vprašanje od onega časa, ko so Savo uravnavali. Dvignili so tedaj strugo Kamniške Bistrice in zelo obtežili njen izliv. Reka naplavlja ob svojem izlivu toliko gramoza in peska, da se ob kolikem deževju voda zajezi, na svojem potu zaostaja in si išče, kar naravno, prosto novih tokov in ob vsaki povodnji novih. In ker je voda deroča in vijugasta, trga in odnaša obdelano zemljo v veliki množini seboj v Savo, v spomin pokončanih rodovitnih njiv in travnikov pa pušča vse polno kamenja, gramoza in peska, kar je priplavila iz kamniških planin. Struga pa ni zasuta samo ob izlivu, ampak visoko gori v svojem toku. Razdejalna akcija te z velikim padcem in v serpentinah tekoče reke je na več mestih še hujša, nego ob izlivu. Ob vsaki povodnji se struga razteza posebno na levem bregu in sili čez razdejno polje proti hišam že tako blizu, da so posamezne hiše, selišča in celo vasi v veliki nevarnosti, da jih odnese. Najnevarnejše je pri Ihanu in Mali Loki, kjer je povodenj čudovito veliko rodovitnega sveta odnesla. Nevarno je nadalje tisto mesto, kjer se voda pri vsakem višjem stanju izliva proti Prelogu in Ihanu ter je tam že opetovano razdrla okrajno cesto Domžale - Dol. V veliki nevarnosti je nadalje mlin Andreja Raka na Homcu št. 28, kakor tudi zemljišča in selišča občine Homen. Osebito takozvani Ru-

dežev mlin v Mali Loki žuga voda izpodnesti. V veliki nevarnosti so mostovi čez Bistrico, osebito pri beriškem. Pa tudi okrajne ceste, občinska in poljska pota skrajno trpe na poškodbah po večjem deževju, nalih in kopnenju snega, besnem hudourniku. Mnogi kmetovalci si skušajo ohraniti pest zemlje s primitivnimi obrambami, seveda od slučaja do slučaja, ker jih nova povodenj zopet spodje in odnese. Isto se godi mlinarjem in žagarjem, ki ob konkurenci parnih mlinov in žag skoro ne zmorejo več stroškov za vzdrževanje jezov in kanalov. Hvaležno je omenjati, da je deželna in državna oblast priskočila na pomoč s takozvanimi palijativnimi zgradbami v varstvo bregov, toda o kakem trajnem uspehu teh naprav se ne more govoriti. Popolna in trajna regulacija se bo doslegla z zakonom, katerega načrt je sedaj v obravnavi. Menim, da izpolnim svojo dolžnost kot zastopnik prizadehtih, da se zahvalim vsem merodajnim faktorjem in osebam, ki so k temu koraku pripomogli, imenoma državi in deželi za prispevke in posebno našemu deželnemu odboru, ki se je v zadnjih letih na vse strani z jekleno energijo zavzel za nujno izvršitev neizogibno potrebnega dela v varstvo zasebnih in javnih interesov. To dejstvo se je najprej pojavilo v vodopravnem postopanju, katero je kamniško okrajno glavarstvo koncem julija in pričetkom avgusta leta 1910, kar se mora priznati, z veliko previdnostjo pravično za podjete in interese izvršilo. Udeleženci so za uravnavo potrebni svet rodovoljno odstopili, mnogi nerodovitni svet brezplačno, a rodovitni svet od 200 do 600 K. Ne morem zamolčati, da je k temu pripomogel vzgled našega za uravnavo Kamniške Bistrice jako služnega tovariša gosp. komercialnega svetnika Povšeta, ki je prepustil na svojem posestvu za uravnavo potrebni tudi rodovitni svet, in tega je precej, brezplačno. Še ena stran je nič manj upoštevajna vredna, ki sili, da se z delom nemudoma prične, in to je finančna stran. Iz poročila deželnega odbora je jasno razvidno, kako je proračun rapidno raste. To dejstvo nas opominja, da se ne odlašaj, sicer bodo stroški še večji in izvršitev regulacije Kamniške Bistrice vedno težja, ako sploh mogoča. — Vpogled v poročilo me je poučil, da je državni tehnik Böltz v letu 1903 izdelal projekt za uravnavo proge v dveh delih stroške za prvi del proračunal na 706.000 K, za drugi del na 560.000 K, torej skupno na 1.266.000 K. Delo se je odlašalo, čeprav je deželni odbor v to tiščal. Oboje, poljedelsko in ministrstvo za javna dela, je pričelodelati težave. Zahtevalo se je glasom obvestila deželne vlade z dne 18. januarja 1910, št. 1506, da je, predno se uravnava Bistrica zakonitim potom uredi, potrebna revizija v leta 1903 izdelanega načrta. Zaman je deželni odbor temu ugovarjal, ministrstvo je vztrajalo na tem, da se proračun predela, stavbeni oddelek deželne vlade je v zmislu te zahteve proračun predelal in zvišal potrebščine na 1.755.000 K. Pa tudi s tem se poljedelsko ministrstvo ni zadovoljilo in zahtevalo, da se zvišajo postavke na 1.940.000 K. S tem bi bilo ustrezno poljedelskemu ministrstvu, toda oglasilo se je ono za javna dela in zahtevalo na podlagi hidroloških preiskav, da se projekt obsežno spremeni. Seveda je morala nato deželna vlada odrediti zopetno revizijo. Stavbeni oddelek deželne vlade je pa projekt le nekoliko predelal in razložil, da načrt ni tako obsežno spreminiti, kakor meni ministrstvo za javna dela. Tako se je končno proračun povišal za 1.963.000 K, torej skoro dva milijona. Iz teh podatkov je jasno, kako nujna je regulacija Kamniške Bistrice tudi iz finančnih ozirov, sicer postane prav lahko nemogoča, — potem pa tudi opustošeni, uničeni tako lepi kraji v kamniškem okraju.

Zakonski načrt,

ki ga kmetijski odsek predlaga, določa bistveno sledeče:

Urnava gorske reke Kamniška Bistrica med Duplico in izlivom v Savo po načrtu, ki ga je napravil stavbeni oddelek c. kr. deželne vlade, je izvršiti kot deželno podjetje.

K stroškom tega podjetja, proračunjenim na 1.963.000 K, prispevajo:

1. Državni melioracijski sklad po zakonu z dne 4. januarja 1909, drž. zak. št. 4, s 50 odstotki do najvišjega zneska 981.500 K s pridržkom ustavne odobritve;

2. deželni melioracijski sklad po zakonu z dne 14. marca 1911, dež. zak. št. 15, s 30 odstotki v znesku 588.908 K;

3. državna vodnogradna uprava z 10 odstotki v znesku 196.300 K s pridržkom ustavne odobritve;

4. državna cestna uprava z 2 odstotki v znesku 39.260 K s pridržkom ustavne odobritve;

5. drugi udeleženci z 8 odstotki v znesku 157.040 K, od katerega odpade na:

- a) udeležene občine 15.952 K,
- b) okrajnocestni odb. kamniški 11.780 kron,
- c) okrajnocestni odbor brdski 6450 K,
- d) udeležene posestnike vodnih naprav 15.704 K,
- d) neposredno udeležene zemljiške posestnike 107.154 K.

Pod a) navedeni prispevek 15.952 K zlože sledeče občine, in sicer:

Šmarca 500 K, Volčji Potok 400 K, Radomlje 700 K, Homec 650 K, Jarše 900 K, Domžale 9600 K, Podrečje 1350 kron, Brezovica 102 K, Ihan 500 K, Dol 1150 K, Dolško 100 K.

Poročevalec izvaja dalje, da žalibog ta zakonski načrt ni povsem popoln, ker ne upošteva potrebe regulacije pri izviru reke, v Stranjah in od Kamnika do Duplice. Zato je odsek sklenil primerno resolucijo.

Poročevalec nato predlaga v imenu kmetijskega odseka:

1. Zakonskemu načrtu o uravnavi Kamniške Bistrice se ustavno pritrdi.
2. Deželnemu odboru se naroča, da izpolnjuje načrtu zakona Najvišjo sankcijo. — Kmetijski odsek končno priporoča, da visoki deželni zbor sprejme resolucijo, katero je stavil v odseku podpisani poročevalec, glasečo se: »Deželnemu odboru se naroča, da oskrbi kakor hitro mogoče, načrt in proračun za uravnavo Kamniške Bistrice, in sicer delno pri nje izviru in Stranjah, ter celotno od c. in kr. praharne v Kamniku do Duplice.

Dr. Krek pravi, da bo glasoval za ta važni zakon s hvaležnostjo do kmetijskega ministrstva, ki nam je šlo na roko, z ogorčenjem pa nasproti ministrstvu za javna dela, ki ni samo nič pomagalo, ampak delo skušalo le zavirati. Predlaga obenem resolucijo, da se deželnemu odboru naroča, da pri regulaciji Bistrice vzame v pretres tudi, kako bi se regulirali tudi njeni pritoki in melioriralo ozemlje v njenem porečju.

Pri glasovanju se sprejme zakon ter resoluciji odseka in dr. Krekova.

Občinski svet ljubljanski.

Seja 14. februarja 1912.)

Ljubljanski občinski svet je imel včeraj izredno sejo. Predno je župan prešel na dnevni red, je občinski svetnik S. L. S. Marinko izročil županu samostalni predlog za regulacijo Martinove ceste. Samostalni predlog zahteva, da se z ozirom na vedno naraščajoči promet na Martinovi cesti ta cesta primerno regulira iz prometnih in varnostnih ozirov.

V prvi vrsti je včeraj občinski svet razpravljal o **podržavljenju mestne policije ljubljanske**. Poročevalec obč. svetnik Milohnoja poudarja, da država preveč zahteva od Ljubljane, da je vladna zahteva, da bi morala Ljubljana plačevati 130.000 K na leto mnogo previsoka, dokazuje v vzgledu iz drugih večjih mest, kako drugod za državno policijo mnogo manj plačujejo, Ljubljana pa naj bi plačevala po 6krat in še celo po 160krat več kot druga mesta. Če bi tudi Ljubljana plačala državi na leto 130.000 kron, bi še ne odpadlo vse breme. Sedaj velja policiji 140.000 K na leto, treba pa bi bilo tudi po podržavljenju policije še kakih 20 stražnikov, kar bi znašalo 40.000 K, torej bi bil izdatek že 170.000 K. Tudi ni država dolžna vse osobe prevzeti, breme bi zopet padlo na občino v znesku 35.000 do 40.000 K, torej bi bilo vse skupaj nad 200.000 K. V imenu finančnega odseka predlaga:

Občinski svet naroča županu, da doseže iz predmemorije § 2. zakonskega načrta in da se določi meso vsote 130.000 K in avtomatičnega naraščanja 1000 K za vsakih 1000 novih prebivalcev, kvečjemu vsota 50.000 K brez avtomatičnega naraščanja, oziroma kvečjemu vsoto 40.000 K z avtomatičnim naraščanjem 500 K za vsakih 1000 prebivalcev. (Klici pri občinskih svetnikih S. L. S.: Še to je preveč!)

Občinski svetnik dr. Ambroschit pravi, da bo njegova stranka glasovala za predlog finančnega odseka. Meni pa, da bi Ljubljana, ako primerjamo prispevke drugih mest za državno policijo, imela plačevati kvečjemu 20.000 K. (Klici: Tako je!)

Soc. dem. Kristan pravi, da se dela z avtonomijo kot z mehom. (Župan opominja govornika, naj se poslužuje dostojnih izrazov.) Kaki so višji oziro, ki govore za podržavljenje policije? (Dr. Triller: Blžina meje.) Občinski svet ne ve o tem nič. Govornik pravi, da ni zaljubljen v državno idejo. (Štefe: To bi bila nesrečna ljubezen.)

časa, dokler bo pri nas Slovencih krščansko-socialni pokret ostal na krmilu, leži na dlani. In razmere pri Slovencih se ne bodo še tako hitro liberalcem v prid spreobrile; za to bodo že poskrbeli naši možje in — liberalci sami.

Ti in enaki problemi so mi rojili po glavi. Silno rad bi bil sprožil srbsko vprašanje, toda krotil sem svojo zgovornost in nisem izpraševal dalje, da se ne bi zbudil zlatolasi doktorjev sinok v sosednji sobi in da ne bi začul nankrat karajočega trkanja na vrata. Zagreb je postajal vedno temnejši in se vedno bolj zagrinjal v spanje; luč za lučjo je ugašala in kmalu je edina mesečina sijala skozi okno.

× × ×

Drugi dan sem vstal bolj pozno, kar se mi sicer večkrat pripeti. Gospod doktor je šel v pisarno, jaz pa sem se napotil v mesto. Po vseh ulicah so me opozarjali kričavi plakati, da se nahaja Zagreb v sredi volilnega boja za sabor. Bil je tudi nekaj semenj ali tržni dan in tako sem imel lepo priliko opazovati različne ljudske tipe in narodne noše. Na trgu sem zasledil tudi precej slovenskih obrtnikov, ki so zaradi bližine Zagreba gotovo ob takih prilikah stalni gostje. Zaradi velike množice ljudstva in živine, ki se je je nagnetlo v mesto, je vladalo na cestah velikansko blato. Videl sem seljakinje, ki so svoje bele halje vkljub dežju in mrazu »gori držale«, da se ne bi otele, tako da so kazale svoja bela kolena; seljaki so šli z odpeto srajco in razgaljenimi prsi po cestah, ne boječ se mraza in prehlada. Je pač zelo utrjeno to ljudstvo. Se večje bravure v tem oziru se lahko opaža v Bosni. Obiskal sem slikarsko razstavo v »salonu Ulihi«, kjer je razstavila Nasta Senoaroje (njen mož je sin pisatelja Senoe)

svoja dela. Zagrebška publika je sprejela razstavo s priznanjem in tudi precej slik nakupila. Posrečilo se ji je posebno nekaj pokrajinskih slik. Ilica v nočni razsvetljavi, Kaptol in zelo globoko občutena štimmung »Naš vsakdanji kruh«. Poleg te je bila takrat še ena slikarska razstava (če se ne motim od Bosanca Jurića), ki so mi jo zagrebški prijatelji z največjo hvalo priporočali; toda žalibog mi je zmanjkalo časa. — Splošno se mora reči, da je Zagreb, kar se tiče umetnosti, pa bodisi umetnikov samih kakor tudi občinstva, ki se za umetnost zanima in jo gmotno podpira, na zelo visokem stališču, najvišje vsekakor v obrazni umetnosti, v kiparstvu in slikarstvu, pa tudi gledališču so mi hvalili. Izmed umetnikov naj omenim samo Meštrovića, ki si je v dunajski secesiji in v letošnjem poletju na svetovni izložbi v Rimu pridobil svetoven sloves. Tudi v stavbarstvu se Zagreb živahno giblje; regulirajo se ulice, celi novi predeli rastejo iz tal, nova vseučiliška biblioteka se gradi. Uveljavlja se tudi moderni slog, ki zelo disharmonira z lepimi starimi renesančnimi stavbami. Dasiravno se razvoja ne more zavreti, bi bilo umestno, da mestni savbinski urad nekoliko bolj pazi na zunanjsčino novih hiš in da ne pripušča semintja tako neokusnih fasad, kot sem jih imel priliko videti. Trebalo bi paziti vsaj v takih oddelkih Zagreba, kjer kar govore stari renesančni trgi o svoji zgodovini in ustaljeni umetniški tradiciji, da se ta enoten vtis preveč ne pokvari in da moderne težnje ne kriče preveč v to lepo točko. Pa kaj, moderna tehnika in potrebe sedanjega časa gredo preko takega mehkega sentimentalnega čuvstva. vovana brezobzira na dnevni red.

(Dalje.)

Ljubljana je ponižana, ker se ji pravi, da sama ni sposobna napraviti reda in objektivnosti pri policiji.

Dr. Triller predlaga resolucijo:

Vlada se naproša, da prevzame celotno policijsko stražo, kolikor je ne bo potrebovala mestna občina.

V imenu kluba občinskih svetnikov S. L. S. izjavi občinski svetnik Lilleg, da je S. L. S. za najnižjo vsoto, ki naj jo Ljubljana plačuje, vsota, ki jo predlaga finančni odsek, je skrajna svota, če g. župan doseže manjšo vsoto, bomo pa z večjim veseljem glasovali za manjšo vsoto.

Predlog finančnega odseka je bil nato soglasno sprejet.

Nato je prišla na dnevni red točka: Poročilo personalnega in pravnega odseka glede nameravane preuredbe občinskega reda ter § 24. in 48. občinskega volilnega reda za stolno mesto Ljubljano. (O teh izpremembah smo priobčili obširno poročilo v poročilih iz sej deželnega zbora in torej tega ni treba še enkrat ponavljati.) Poročevalec v občinskem svetu je bil občinski svetnik sodni nadsvetnik Višnikar, ki je ves čas govoril samo o volilni pravici za deželni zbor in se pritoževal, da bi po izpremembi bilo v Ljubljani več 700 deželnozbornih volilcev, ki sicer stanujejo izven Ljubljane, a v Ljubljani davek plačujejo. Glede izpremembe barv volilnih kuvert je poročevalec mnenja, da od barve ni večje tajnosti pričakovati ter je kazal kot boljše sredstvo belo kuvert, ki ima znotraj modro poglogo. Razume se, da je bil poročevalec tudi proti izpremembi § 48., ki odpravlja razdelitev preostalih mandatov na večino. Predlagal je protest občinskega sveta.

Občinski svetnik S. L. S. vladni svetnik Detela: Posebnost poročila pravnega odseka je to, da so na dnevnem redu izpremembe nekih paragrafov občinskega volilnega reda, slišali pa smo razpravo o volilni pravici za deželni in državni zbor. Pri tem se vzbuja misel, da se je hotelo razpravo napeljati na drug tir, da bi med razpravo o volilni pravici za državni in deželni zbor pozabili, za kaj se gre. Gre se za izpremembo § 7. občinskega reda ter §§ 24. in 48. občinskega volilnega reda. Volitve za deželni in državni zbor nas nič ne brida, gre se za to, ali je ta izprememba pravična ali ne. Kake bodo posledice, to pride v drugi vrsti v poštev, glavno je, kaj je pravično in kaj ne. (Tako je!) O posledicah se ne more govoriti tam, kjer sodba ni jasna. Kaj bi rekli, ko bi sodnik pri obtoženci, ko sodi ali je kriv ali ne, vprašal kake bodo posledice za obsojenca, pa, ako bi profesor pri klasifikaciji glegla na to, da bi se prikupil ali ne. Preostaje samo vprašanje, ali je stvar upravičena, ali ni. In odgovor: ako imamo vsi ljubljanski občani volilno pravico samo v Ljubljani in ne tudi na deželi, tedaj lahko rečem občanom - kmetom: vi v svojih občinah opravite svojo stvar, nas pa pri miru pustite! (Tako je.) Pa stvar je taka, da mnogi ljubljanski občani volijo na deželi (Štefe: G. dr. Tavčar v Poljanah.) nekateri celo po dvakrat ali trikrat. Postaviti se moramo na stališče enakopravnosti. (Klic: Tako je!) Če mi volimo v kmečkih občinah, tedaj kmetom, ljubljanskim davkoplačevalcem ne moremo braniti, če hočejo braniti svoje koristi tudi v ljubljanski občini. In koliko je Ljubljancanov, ki so bili še včeraj kmetje. (Štefe: Pa se pisati ne znajo.) Tista pravica velja za kmete kot za meščane, ker sta tudi drug na drugega navezana. (Štefe: Posebno liberalni advokati na kmeta.) Pravite, da je zakon še mlad. To nič ne dene — gre se za to, ali je dober ali ne. (Klici pri večini: Saj ga je napravila vaša deželnozbornska večina. Štefe: Mi se vedno izpopolnjujemo.) Če deželni zbor predlaga izpremembo in pravi, da je zakon napačen, s tem je priznано, da je v teh točkah bil napačno napravljen. (Marinko: Nova hiša potrebuje večkrat popravit.) Napačno bi bilo, če bi deželni zbor uvidel, da je kaj zagrešil, pa bi ne popravit. Izprememba barve kuvert je postranska stvar. Tudi izprememba § 48. je pravična. Prvotno besedilo je bilo čudno, ker se je pri razdelitvi mandatov dalo najmočnejši stranki največ moči, da je imela manj pravice, a več moči in je tako večja moč ubila pravico. (Večina kriči: V dež. zboru! Galerija kriči. Štefe: »Bruchtheili upijejo!«) Postaviti se moramo na stališče pravice in naj bo potem korist ali škoda katerekoli stranke. (Občinski svetniki S. L. S. govorniku živahno ploskajo.)

Občinski svetnik nemške stranke dr. Ambroschitsch pravi: Nemška stranka je proti izpremembi § 7. dež. volilnega reda, pač pa za izpremembo ostalih dveh paragrafov.

Socialni demokrat Kristan pravi, da je bil deželni odbor tako vljuden in je vprašal za mnenje občinski svet, zato bo tudi on, Kristan svoje mnenje povedal. (Štefe: Visoka čast za želni odbor.) Sicer je bila to od deželnega odbora samo stvar vljudnosti (Štefe: Smo najvljudnejša stranka) brez praktičnih posledic. Deželni zbor bi moral cel sedanjosti volilni red uničiti. (Galerija se dere. Župan zveni, galerije pa nič ne posvari.) Govori proti plutokraciji volilnemu redu (Dr. Zajc: Nov izraz). proti določili triletnega bivanja v občini, odpravi naj se vse privilegije, govori za uvedbo splošne in enake volilne pravice in napada večino dež. zbora, kakor bi bila ona kriva, da nimamo popolnoma demokratičnega vol. obč. reda. (Štefe: Državni zakon!) Kristan razburjen: V deželnem zboru imate moč. (Štefe: Pa ne preko mej državnega zakona. Zato je to šefelj, kar govorite.) Kristan: V državnem zboru imate velik upliv. (Dr. Zajc: Kako priznanje! Štefe: Pa večine tudi z vami v državnem zboru nimamo.) Z barvo volilnih kuvert se ne bo kaj posebno skrbelo za tajnost, posebno ne v I. razredu. Pravi, da na tajnost upliva v Ljubljani zelo golaž s pivom in cvičkom, edino volilne celice kot so v Nemčiji bi bile za to koristne, kajti sedaj agitator spremilja volilce do komisije. (Dr. Zajc: Vse agitatorje zapreti.) Kristan: Pa ne vem, če bi bili vi s tem praktično zadovoljni. (Štefe: Kristan krasno pridiguje večini o njenih grehilih!) Izjavlja, da bo glede izpremembe porazdelitve mandatov glasoval s S. L. S. (Štefe: En glas smo pridobili.) Kristan: Sam sem se za to pridobil. (Štefe: Deželni odbor vas je pridobil. Vendar še nekaj pravičnosti dobite med nami.) Kristan nato predlaga celo vrsto izprememb obč. volilnega reda za Ljubljano, tudi volilne celice itd.

Župan pravi, da je že parkrat povedal svoje stališče o poslovniku, ki določa, kdaj se morajo izročiti samostalni predlogi in kdaj utemeljevati. Lahko bi Kristanu vzel besedo, pa ga je pustil govoriti, po določitih poslovnika pa Kristanovi predlogi ne morejo biti v razpravi. (Štefe: Saj Kristan ni tako neumen, da bi tega ne vedel.) Župan pravi še enkrat, da Kristanovi predlogi ne morejo biti v razpravi in da jih bo, če je Kristan zadovoljen, izročil upravnemu odseku. (Štefe: Sedaj je pa v občinskem svetu tema nastala.)

Obč. svetnik prof. Reissner tudi govori proti izpremembam vol. reda. Pravi, da ima deželni zbor nekaj zadaj, da se hinavsko dela. (Dr. Zajc protestira. Dr. Tavčar kara Reissnerja: Tega ne bom pustil nobeni stranki.) Rei ner: Jaz sem mislil, da je hinavec tisti človek, ki drugače govori kot misli. (Štefe: Tak je pa res hinavec.) Govornik pravi, da naj si da dež. zbor časa, da vse natančno premisli o izpremembah (Štefe: Vi ste si dali 15 let časa, pa še po preteku 15 let niste hoteli izpremeniti starega volilnega reda za Ljubljano.) Šele po preteku časa naj deželni zbor sklepa. (Štefe: »Stranka starega volilnega reda je izpregovorila. Takozvani čakovci. Ali naj tako čakamo kot ste vi čakali. Naša stranka v e hitro naredi.«) Župan: »Gospod Štefe, vi vedno govorite, pa Vam danes še nisem dal besede.« Štefe: »Se bom že še zanjo oglasil.«

Občinski svetnik dr. Zajc pravi: S. L. S. nima povoda ogrevati se za liberalce zlasti ne po napadih profesorja Reissnerja. Pač pa se hoče pomeniti s poročevalcem in k njegovim izvajanjem dostaviti nekaj pojasnil v juridičnem oziru. Paragraf 2. občinskega reda našteva med občani: a) obč. domačince, b) občinske družnike. — Občani pa imajo po § 11. volilno pravico v obč. zastop. Te našteva § 15. obč. volilnega reda. Kdor torej voli, mora biti vsaj obč. družnik. Okoličani so pri zadnjih obč. volitvah volili v I. in II. razredu, toraj morajo biti občinski družniki in § 7., ki je doslej nereformiran, je treba spraviti v soglasje z ostalo postavo. Sprememba tega paragrafa pa ne pomenja spremembe deželnega reda in se le čudim, kako je mogel priti iz personalnega in pravnega odseka predlog, ki to trdi. Deželni red morate gospodje, spremeniti v deželnem zboru in če se hočete vreči tam na delo, bo morda zadovoljen tudi Etbin Kristan. Etbin Kristan je imel lep govor, v katerem je razvijal program svoje stranke. Ali cel govor ni spadal k predmetu, ki je v obravnavi, kar je konstatiral že gospod župan. Mi torej ne moremo glasovati za odsekov predlog.

Pri glasovanju glasujejo obč. svetniki S. L. S. proti predlogu pravnega odseka, pri točki o izpremembi porazdelitve mandatov glasuje soc. demokrat Kristan in Nemci z našimi obč. svetniki, pri ostalih dveh paragrafih pa z liberalci.

Pred zaključkom seje se oglasi k besedi občinski svetnik Štefe, ki pravi: Učinski uslužbenci so vendar dobili že draginjsko doklado. Treba je bilo dolgo drezati. Se danes se pa niso izplačale draginjske doklade delavstvu v elektrarni, v klavnici in pri vodovodu. Magistratni ekstra statutum svetniki so že pred meseci dobili draginjske doklade, delavstvo pa mora še čakati. (Župan zveni in opominja govornika.) Menim, da bi mesini ekstrastatut svetniki lažje čakali kot pa delavci! Sedaj je že tretja seja, ko se jim je obljubilo, izplačalo se jim pa še ni nič. G. župan naj v to stvar podreza. (Župan: »Se je včeraj nakazalo.«) — Ribnikar se na galeriji debelo smeje. — Štefe: Dobili pa še danes niso nič. G. župan naj gleda, da zopet nekaj tednov pri nakazilu ne ostane. Drugič naj raje čakajo magistratni svetniki.

Občinski svetnik S. L. S. Kos poziva župana, naj poskrbi, da se ne bodo zjutraj v neka'erih ulicah že takrat ugaševale luči, ko je še tema. Posebno opozarja na Kolodvorsko ulico. Lahko se sramujemo pred tujci, da je Ljubljana v tem oziru taka kot gorska vas.

Župan obljubi odpomoči. — Nato je sledila tajna seja.

DEŽELNI ZBORI.

Nizjeavstrijski deželni zbor je sklenil postaviti, da se uvede posebni kontrolni organ za finančno upravo deželnega odbora, sestoječ iz devet deželnih poslancev, ki niso odborniki. — V moravskem deželnem zboru je socialni demokrat Hybeš govoril šest ur proti predlogom finančnega odseka, ki predlaga zvišanje deželnih doklad. — Gališki deželni zbor je vlada vsled obstrukcije Rusinov odgodila, ga pa bo še letos zopet sklicala, da se rešita proračun in deželnozborna volilna reforma. — Koroški deželni zbor je sprejel različne predloge, ki merijo na to, da se kmetijski poduk razširi in reorganizira. Sklenilo se je tudi zavarovanje konj in podpore zadružništvu.

SESTANEK TREH CESARJEV?

Peterburški informirani krogi zahtevajo, da se diplomati pečajo z načrtom sestanka carja Nikolaja ruskega, nemškega cesarja Viljema in cesarja Franca Jožefa I. Baje se bo to zgodilo na gradu Friedbergu v Hessnu.

NEMŠKI DRŽAVNI ZBOR.

Nemški državni zbor je šele včeraj, 14. t. m. prišel od tega, da je izvolil predsedstvo. Ker je predsednik, član centra, dr. Spahn odstopil in je zdaj odložil svoje mesto tudi II. podpredsednik, nacionalni liberalec dr. Paasche, se je moralo predsedstvo sestaviti iz svobodomislec in socialnih demokratov. — V včerajšnji seji sta bila tedaj izvoljena: Kämpf, svobodomislec, za predsednika (193 glasov, 173 praznih, 8 razcepljenih) in Dove, svobodomislec za II. podpredsednika (195 glasov, 165 praznih, 12 razcepljenih). Prvi podpredsednik ostane socialni demokrat Scheidemann.

To predsedstvo najbrže ne bo poslovalo delj kakor štiri tedne. Če se namreč medtem nacionalni liberalci odločijo za desnico, se bo po štirih tednih, ko se provizično predsedstvo nadomesti z definitivnim, izvolilo sledeče sestavljeno predsedstvo: centrum, nacionalni liberalci, konservativci. Ako bi se pa nacionalni liberalci odločili za levico, potem je popoln razdor v stranki gotov, ker najmenj polovica nacionalnih liberalcev perhorecira sodelovanje s socialno demokracijo. Ako pa ostane pri sedaj izvoljenem predsedstvu, so težave še večje. Večina iz svobodomislec in socialne demokracije je namreč majhna, potem pa je vprašanje, kako bo mogoče s socialno demokracijo ohraniti delavnost parlamenta in rešiti vojaške in davčne predloge ter obnoviti trgovske pogodbe. Položaj je torej slejkoprej kritičen.

ANGLEŠKI PRESTOLNI GOVOR.

Kralj Jurij in kraljica Mary sta se podala 14. t. m. v angleški parlament, kjer je kralj prebral prestolni govor. Kralj naglašja prijazno razmerje do vseh velesil, naznanja prenos angleške rezidence iz Calcutte v Delhi in obžaluje vedno naraščajoči spor med delavci in delodajavci. Kralj napoveduje izboljšanje uprave na Irskem in različne socialne reforme.

Kar se tiče razmerja do Nemčije, oziroma kakšen uspeh je imela misija vojne ministra lorda Haldaneja na Nemškem, ni še ničesar znano. Pač pa se uradno razglša, da je govor lorda admiraltete, Curchilla, v katerem je slednji dejal, da je brodovje za Nemčijo »luksus«, vlado iznenadil, ker kabinet govora ni sankcioniral. Tudi se demanteuje vest, da bi ministrski predsednik Asquith odstopil in da ga nadomesti Grey, ki Nemčiji ni prijazen.

Francozom je Haldanova misija jako nevspešna.

Z BOJIŠČA.

Iz Gabesa v Tunisu poročajo, da so italijanske torpedovke povpraševale po francoskih. Laško časopisje silno napada Francijo, češ, da se slednja prizadeva škodovati laški renti. Francosko in laško časopisje se tako napada kakor za časa Crispija, ko bi bilo kmalu prišlo do vojne. — General Caneva odpotuje danes, 15. t. m. nazaj v Tripolis. Torej je vlada njegovo taktiko odobrila. — Generala Pecorija pa je vlada odpoklicala, ker je kriv poraza pri Bir Tobruku. — Pri Benghaziju je prišlo blizu Suani Osmana do spopada med laško kavalerijo in mnogoštevilnimi be- duini. — Turki so se pred Tripolisom močno utrdili. — Laške ladje bombardirajo kraje v Rdečem morju. — Laško brodovje se sploh zelo pripravlja za neko še »neznano« akcijo, a zdi se, da velesile foriranja Dardanel zopet ne bodo dopustile.

KITAJSKA REPUBLIKA.

Kitajska republika, ki je zdaj uradno proglašena, se baje osnuye po ameriškem vzorcu. Predsednika in podpredsednika izvoli kongres, pravitako ministrskega predsednika. Ta sestavi kabinet, ki ga mora kongres potrditi. Republika bo garantirala absolutno versko svobodo in splošno brambno dolžnost.

Juanšikej je »pooblaščen organizator kitajske republike«.

Sicer pa nekateri principi agitirajo za protirevolucijo in mnogi republikani z republiko, osnovano potom cesarskega edikta (pravzaprav je to edikt cesaricevdove, oziroma Juanšikeja), niso zadovoljni, ker ne priznava sedanje provizi- rične vlade dr. Sunjatsena.

Odrito rečeno, mi v to novo kitajsko republiko prav nič ne verjamejo. Najbržeje se bodo homatije še dolgo nadaljevale in konec je še čisto negotov.

PONESREČENI DREADNOUGHTI.

Nova angleška »superdreadnoughta« »Lyon« in »Queen Mary« se bosta morala predelati. Samo predelava »Lyona« bo stala nad pol milijona. — Vprašanje je sploh, imajo li preveliki dreadnoughti (27.000—30.000 ton!) sploh tisto bojno veljavo in zmoglost, katero jim pripisujejo tehniki in mornariški strategji.

SRBIJA.

Vlada je skupščino razpustila in razpisala volitve na 14. aprila. Nova skupščina se skliče 1. maja.

Shodi S. L. S. v Beli Krajini.

V Metliki se je vršil v nedeljo zjutraj v dvorani kmetijskega društva sijajen shod Kmečke zveze za Belo Krajino. Navzočih je bilo nad 400 mož, med njimi 7 županov. Shod je vodil načelnik Kmečke zveze g. Mihelčič. Drž. poslanec Jarc je poročal o delovanju državnega zbora in poudarjal, da se je dosegla belokranjska železnica preko naših liberalcev in celo proti njih volji. Profesor Dermastia je govoril o povzdigi kmetijstva in zlasti o organizaciji vinske trgovine. Dr. Krek pa je povzel napredek našega kmeta in dežele, odkar ima S. L. S. moč v rokah. Na shodu so govorili še gg.: metliški župan Jutraž, Malešič, Weiss, Petrič, Dostal, Nemanič, župan Bajuk in Cesar. Shod je zaključil poslanec Matjašič.

V ponedeljek je pa vodil drž. poslanec Jarc podučen kmečko-političen tečaj. Predmet mu je bil zgodovina kmečkega stanu in kmečkega gospodarstva od leta 1848., današnje delo za povzdigo kmeta in razmerje političnih strank do agrarnega vprašanja. Z veliko vne- mo se je udeleževalo tečaja okrog 80 mož in fantov, ki so tudi samostojno posegali v debato.

V Črnomlju je prišlo na shod Kmečke zveze za Belo Krajino v nedeljo popoldne do 500 mož iz vseh občin črnomalske okolice, večinoma s svojimi župani. Shod je vodil dež. poslanec Matjašič. Drž. posl. Jarc je poročal o delu v državnem zboru doma in na Dunaju, prof. Dermastia je govoril o gospodarski povzdigi Bele Krajine, dr. Krek pa je v globoko zasnovanem govoru pribil omeje- nost naših liberalcev, posebno z ozirom na zunanje politične razmere in orisal napredek naše misli doma in na našem jugu. G. sodnik Fajfar je opozoril na važnost novega notarskega reda, ker je sedaj pri- lika prenesti sklepanje manjših pogodb pred sodišča. Z živio-klici na cesarja je poslanec Matjašič zaključil shod, kakr- šnega Črnomelj še ni videl.

V ponedeljek je vodil dr. Krek kmečko-političen tečaj, na katerem je ob- delal v razgovoru z nad 100 navzočimi po- ložaj kmečkega stanu in pokazal kriva pota naše trgovske in agrarne politike.

Spominjajte se pri vseh prire- ditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Dnevne novice.

Kranjski deželni zbor ima sejo jutri ob 11. uri dopoldne.

Proporčni volilni red je predložil nižje avstrijski deželni zbor za mesti Dunajsko Novomesto in Waidhofen. Tako vpliva zgled našega deželnega zbora, ki je z modernim volilnim redom za Ljubljano ustvaril vzorpostavo, ki so jo začeli vsespovsodi posnemati. Tudi na Dunaju in v Krakovu mislijo na podoben volilni red. Veliko važnost proporcija za vse volivne razrede, ki ga je kranjski deželni zbor prvi uvedel v Ljubljani, se bo pokazala posebno tedaj, ko se bo to gibanje zaneslo na Štajersko, Primorsko in sploh na našo narodno mejo. Tam bo proporcija uveljavila pravice naših slovenskih manjšin. Vse to dokazuje, da je volilni red za Ljubljano zgleden.

Občinske volitve v Žireh so potrjene. Le v podobčini Žirovski vrh je volitev razveljavljena.

Blagoslovitev Marijinega doma v Trstu. Pred leti se je ustanovila v Trstu »Zveza Marijin dom« z namenom, priskrbiti tržaški Marijini družbi, ki šteje nad tisoč članic, lastne prostore. Leta 1910. je zveza kupila v sredi tržaškega mesta hišo. Požrtvovalnost vrlih slovenskih deklet in žen ter njih prijateljev bo vedel ceniti le tisti, ki vč, kako drago se v Trstu plačujejo zemljišča in hiše. V zadnjem času pa se je hiša preuredila in se je prizidala velika, lepa dvorana. Prihodnjo nedeljo, dne 18. februarja, bo blagoslov in slovesna otvoritev novega Marijinega doma. Blagoslovil bo dom škof dr. Andrej Karlin. Blagoslovu pa sledi slavnost s sledečim vsporedom: Slavnostni govor č. msgr. Ivana Slavca; govor načelnice Marijine družbe; deklamacija in igra »Junaške Blejke«. Med posameznimi točkami bo prepeval Zvezini ženski zbor. Slavnost zaključí živa podoba.

Nevaren kolesarski tat pobegnil iz zapora. Franc Maček, doma iz Radeč, je bil že večkrat radi enakih tatvin v zaporu. Zelo nevaren je za kolesa, ker zna dobro voziti. Kolo, ki ga ukrade, prebarva ali tvrdke napis odpraska ali odtirga. Tako je storil tudi s kolesom Tazherja, lesnega trgovca v Ljubljani in s kolesom Franceta Kneza v Sapoti pri Radečah. Hlapec Tazherja je spoznal kolo kot last gospodarja. Spozna pa tudi po pokazani mu sliki Mačka, kateri je večkrat prišel k njemu za delo vprašati in bil tudi v hlevu. Maček, v Podgradu v Istri po orožnikih prijet, je iz zapora okrajnega sodišča v Podgradu ušel. Vzel je s seboj jetniško obleko in kot pokrivalo zelen klobuk.

Vlom v pošto. V Stalzarju na Kočevskem so v noči od 10. na 14. t. m. vlomili v poštni urad, razmetali papirje, a ničesar ukradli.

Nesreča. V torek popoldne se je ponesrečil v nekem kamnolomu ob morju v Sy. Križu pri Trstu delavec Alojzij Perč, doma iz Vojščiće na Krasu, stanujoč z družino v Briščah, obč. Zgonik. Zmečkalo mu je eno nogo. Prepeljali so ga v tržaško bolnišnico.

Za upravitelja konkurzne mase zadružne pivovarne v Lescah je imenovan sodni svetnik Martinak, za provizoričnega upravitelja dr. pl. Metnitz.

Prekanjen lovski tat. Delomržen 20letni Nace Vrtačič vulgo Jožkov, rojen v Pristavci, se je učil raznovrstnega rokodelstva, a ni imel z istim potrpljenja. Slednjič je postal nestalnega bivališča lovski tat. Oče mu je zblaznel, mati mu je umrla in tako je fant zašel že večkrat v hišo pokore. V jeseni je ukradel Pavlu Zupetu v Škocijanu nad 100 K vredno dvocevko in jo skril pod neki kozolec, kjer se je našlo tudi drugo strelno orodje. Najditelj teh stvari je javil orožništvu, a Vrtačič mu je začel groziti s požigom, ako te najdene stvari ne spravi zopet na omenjeno skrivališče. Puško dvocevko in ukradene stvari je orožništvo izročilo županstvu v St. Jernej v začasno shranitev. Nepridiprav je za to zvedel, priklatil se v St. Jernej in s silo odrinil ponoči železni križ z okna občinske pisarne, splezal v isto in odnesel na steni višee dvocevko, vse drugo denar itd. pa pustil nedotaknjeno. S to puško je hodil na lov. Večkrat so ga čuvajji zasledovali, a vedno jim je odnesel pete. Stavi tudi zanjke in marsikatero divjačino pripravi v smrt. Orožništvo zasleduje predrznega divjega lovca.

Krvava družinska drama. V ulici Molina a Vento v Trstu se je dogradila krvava družinska drama. Pekovski pomočnik Jožef Komar, znani pijanec, je prišel v stanovanje starišev svoje žene, pri katerih njegova žena živi, ter je ustrelil na svojega starega tasta. K sreči tasta ni zadel, pač pa se je tast vsled strahu nezavesten zgrudil. Nato, je oddal Komar na svojo ženo

strel, ki pa je tudi ni zadel. Zena je izvila možu revolver ter moža dvakrat ustrelila v glavo. Tekzo ranjenega moža so odpeljali v bolnico, ženo so pa zaprli.

Pred poroko v smrt. V Ogleju na furlanskem je neki Lenardo tik pred svojo poroko skočil z mostu v Nadižo in utonil. Zvedel je pred poroko, da mu je bila nevesta nezvesta.

Ljubljanske novice.

Lj Podržavljenje mestne policije in S. L. S. V liberalnem časopisu je bilo te dni vsak dan čitati, da je S. L. S. za to, da se Ljubljano pri podržavljenju policije odere za letnih 130.000 K. Tako obkrovanje je jako neprevidno že s stališča interesov Ljubljane; pa od časnikarskih lopovov ni pričakovati drugega kot laž. Sedaj se je pa pokazalo, da je S. L. S. za najnižjo vsoto, katero je sploh mogoče za Ljubljano pri tej priliki izposlovati. Kljub temu liberalni časnikarski rokovanji ne bodo mirovali in bodo poizkušali pokvariti razpoloženje, da bi potem oni lahko vpili. V tem oziru je županova dolžnost, da liberalne žurnaliste prime za lažnjivi jezik in ga jim nekoliko pristriže. S. L. S. je v zgoraj omenjenem vprašanju popolnoma korektno postopala. V finančnem odseku občinskega sveta je po seji kluba liberalnih občinskih svetnikov stavila liberalna stranka predlog, naj bi Ljubljana plačevala 50.000 kron na leto. S. L. S. je v finančnem odseku bila tista, ki je po svojem občinskem svetniku g. Lillegu ta predlog liberalne večine še v toliko izpremenila, da bi bila Ljubljana kvečjemu pripravljena plačevati 50.000 kron brez stopnjevanja, s stopnjevanjem pa kvečjemu 40.000 kron. Ta predlog občinskega svetnika S. L. S. g. Lillega je potem finančni odsek sprejel in ga predložil včerajšnji seji občinskega sveta, ki ga je soglasno sprejel.

Lj Podržavljenje ljubljanske policije v ustavnem odseku kranjskega deželnega zbora. Ustavni odsek je danes pod načelstvom dr. Pegana rešil sledeče predloge deželnega odbora: zaradi izpremembe občinskega statuta ljubljanskega, zaradi občinskih taks, zaradi pravnih sredstev, zoper odločbe avtonomne oblasti ter več delitev občin (Šenčur—Veselo, Toplice—Gorenje Polje in Sv. Gregor—Gorska vas). Predelal je tudi vladno predlogo zaradi podržavljenja ljubljanske mestne policije. Obsežna debata se je razvila zaradi višine prispevka mesta Ljubljane. Ker se poslanci v tej točki niso mogli zediniti, se je sprejel ves ostali zakonski načrt, o višini prispevka bo sklepal odsek v eni prihodnjih sej. Seje se je udeležil tudi deželni predsednik baron Schwarz s predsedstvenim tajnikom grofom Küniglom. Važna je bila izjava barona Schwarza, ki je rekel: »Take policije, kakršna je sedaj, Ljubljana ne sme več imeti, razmere so nevedržljive ne samo pri policiji, ampak tudi pri zglasevalnem uradu. Če se zakonski načrt ne sprejme, bom vedel z uporabo občinskega reda prisiliti prizadete faktorje, da iz mestnih sredstev oskrbe Ljubljani tako policijo, kakršne je Ljubljana potrebna in vredna, to bo pa Ljubljano gotovo mnogo več stalo, kakor če se sprejme vladna predloga. Pripomnim še enkrat, da tako, kakor je sedaj, ne more in ne sme ostati. Med drugim je tudi predsednik omenil, da je bilo popolnoma nepravilno, če so na magistratu uporabljali policijo za druge namene, kot za javno varnost.

Lj Volitve v kranjsko trgovsko in obrtno zbornico. Danes so volile obrtne skupine. V veliki obrti je dobil nemški kršč. socialc Gassner 47 glasov, Nemec Teodor Korn je dobil 41 glasov, ki postane s tem namestnik. Liberalni kandidat Bonač je popolnoma propadel. V srednji obrti je S. L. S. oddala 405 glasovnic (leta 1909. je oddala 332 glasov), liberalci 703 glasove (leta 1909. so liberalci oddali 725 glasov). V mali obrti je S. L. S. oddala 2757 glasov (leta 1909. je oddala 2192 glasov), liberalci so oddali okoli 2500 glasov. Komisija za trgovsko skupino še ni končala delo.

Lj Smrt dijaka iz Ljubljane v valovih Soče. Danes smo dobili o tem iz Ločnika naslednje poročilo: Pri Majnici na ločniški strani so našli včeraj utopljenca. Utopljenca so fotografirali in ko ga je komisija ogledala, so ga pokopali na ločniškem pokopališču. Utopljenec je lep fant, star okoli 20 let, sezut, brez jopiča, papirjev ni imel nobene pri sebi in zato niso mogli dognati, kdo je bil. Sinoči se je oglasil na goriški policiji dijak Boris Pipus, ki je prinesel pokazati policiji pismo nekega ljubljanskega petošolca. V pismu piše ljubljanski dijak, da je stanoval skupaj z nekim 18 let starim dijakom, doma iz Štajerske. Dotični dijak je bil v dneh v Gorici, odkoder je do petka pisal vsak

dian neki gospodični v Ljubljani razglednico. V petek je dotična gospodična dobila zadnjo karto. Zato sumijo, da je morda utopljenec dijak, ki se pa ne piše Muly, ampak drugače.

Lj Padel z vlaka. Sprevodnik južne železnice Ivan Longar, star 55 let, doma iz Kočevja, stanujoč v Ljubljani, je v predminoli noči blizu Nabrežine padel z lokomotive tovrnega vlaka. Pretresel si je močno možgane. Prvo pomoč so mu nudili na Nabrežini, odkoder so ga potem prepeljali v tržaško mestno bolnišnico.

Lj Promoviral bo jutri za doktorja prava odvetniški kandidat g. Albin Kandare.

Lj Provizorični učitelj na realki dr. Filip Freud je imenovan za defenitivnega profesorja.

BAN CUVAJ NI BIL SPREJET PRI PRESTOLONASLEDNIKU.

Zagreb, 15. februarja. Ban Cuvaj je bil pred nekaj dnevi na Dunaju, da napravi nastopno vizito pri članih cesarske hiše. Kakor poročajo z Dunaja, prestolonaslednik Franc Ferdinand ni hotel sprejeti Cuvaja, kar ni posebno dobro znamenje za bana. Ban Cuvaj se je že vrnil v Zagreb.

Velika pošna latvina.

Predvčerajšnjem je iz vlaka, ki prihaja iz Maribora v Trst ob 2. uri 20 minut popolnoči, izstopil na južni postaji iz tretjega razreda deček, ki je vsled svojega negotovega vedenja vzbudil sum policijskega agenta. Let ga je povabil, naj mu sledi v uradno sobo. Tu je rekel deček, da mu je ime Fran Matejčič, da je star 13 let, in doma iz Dolnje Gadobrave pri Litiiji. Preiskali so ga in našli pri njem znesek 581 K. Policijski pristav ga je vprašal, kje da je dobil ta denar in zakaj je prišel v Trst, na kar je deček odgovoril, da mu je oče naročil, naj gre v Trst, kjer naj izroči ta znesek nekemu stricu, ki da je tu mesar, a da je pozabil njegovo ime in naslov. Odvedli so ga v ulico Tigor, kjer je bil zopet zaslišan, a deček je ostal pri svojih trditvah.

Šele včeraj, ko ga je izprašal policijski komisar, je deček napravil sledečo izpoved, ki ni še potrjena glede svoje resničnosti: Nahajal se je v noči dne 11. t. m. v hlevu župana občine Kresnic pri Litiiji, ki je obenem poštar. V hlev je prišel 16letni Egidij Čokelj, ki prenaša pošto iz Velč v Kresnice. Tudi drugi dečki so prišli z njim. Čokelj je potegnil iz žepa omot, v katerem se je nahajal velik kup bankovcev. Te je kar razdelil med navzoče, in sicer Franu Petelinčku, staremu 12 let, Iv. Sodlaku, staremu tudi 12 let in Matejčiču, vsakemu po 600 K. Nato so se vsi pobrali v Ljubljano, kjer je Čokelj kupil še vsakemu po en »loden« in je nato ukazal Petelinčku, naj odide v Gorico, Krašovicu v Zagreb, Sodlaku v Kranj in njemu v Trst! Tako je izpovedal deček. Policijska oblast je takoj zaprosila posebne informacije.

Telefonska in brzozjavna poročila.

PONOVNE DEMONSTRACIJE V ZAGREBU.

Zagreb, 15. februarja. Ker policija ni dovolila delavstvu shoda v gostilni, so se sestali sinoči med 6. in 7. uro zvečer delavci na vseučilišču na shod. Neki socialist je držal govor, v katerem je med drugim omenil, da so tudi socialisti sinovi te zemlje, kakor vsi drugi Hrvati in da morajo vsled tega stati na braniku domovine. Na shodu se je neprestano klicalo proti Cuvaju. Koncem govora je govornik pozval navzoče, da naj se za sedaj mirno razidejo, a naj se sestanejo, kadar bode zopet treba, če ne preje v nedeljo. Na ta dan skličejo socialisti velik ljudski shod. Nato je šla množica do 2000 ljudi na Jelačičev trg in poizkušala prodrati v gorenje mesto. Policija je izdala odredbo, da morajo biti ob 7. hišna vrata zaprta. Pričakuje se na nedeljskem shodu silne udeležbe, zlasti iz okolice. Če bo shod prepovedan, pa se proglasi generalna stavka, kar bi bilo povod k velikim demonstracijam.

NASTOP GROFA KHUENA V OGRSKEM PARLAMENTU.

Budimpešta, 15. februarja. V današnji seji zbornice je ministrski predsednik grof Khuen govoril o brambni reformi in se odločno izjavil proti temu, da bi se brambna reforma le provizorično rešila. Kar se tiče vprašanja ogrskih grbov in emblemov pri armadi, izjavlja, da vlada slejkoprej na tej zahtevi vztraja (Ironični vzkliki pri opoziciji) in da je od rešitve tega vprašanja odvisno, kakšno stališče bo zavzela. Vendar pa je za to treba počakati ugodnega trenutka. (Velik nemir pri Justhovcih.) V vojaškem kazenskem procesu je ogrska vlada dosegla vse, kar se v tem vprašanju

dá doseči. Kar se volivne reforme tiče, vlada priznava njeno nujnost in upa, da bo mogla še koncem tega leta parlamentu predložiti tozadeven zakon. Ministrski predsednik je apeliral na opozicijo, naj se spametuje, ako bi pa vladi vsilila boj, ga bo vlada čisto mirno sprejela. Vlada se zaveda, da ima za seboj celo deželo. (Klici: Kar razpusite zbornico!) Opozicije noče uničiti, ker je za parlamentarizem potrebna, hoče pa premagati za deželo kvarne izrodke. (Odobrovanje pri večini.)

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 15. februarja. Seja finančnega odseka, ki bi se morala vršiti 19. februarja, je radi zasedanja deželnih zborov odgodena in se bo vršila 26. februarja ob 4. uri popoldne.

AVSTRIJSKORUSKO ZBLIŽANJE.

Dunaj, 15. februarja. Ruski poslanik na dunajskem dvoru Giers se poda te dni v Peterburg. To potovanje je v zvezi z izboljšanjem razmerja med Avstrijo in Rusijo. V kratkem obišče ruski dvor tudi nadvojvoda Karol Albert, da vrne obisk velikega kneza Andreja Vladimiroviča.

PROPORČNI VOLILNI RED NA FRANCOSKEM.

Pariz, 15. februarja. Zbornica je danes začela razpravo o zakonskem načrtu glede izpremembe volilnega reda za parlament na podlagi proporcija. Govorila sta min. predsednik Poincaré in minister za notranje zadeve Steeg. Priporočala sta nujno, da se reforma sprejme. Radikalci so proti reformi, ker se boje, da se s tem zmanjša vpliv republičanov in pridejo do veljave manjšine. Poincaré jim je odgovoril, da imajo republičani absolutno večino v 59 departementih. (Vseh departementov je 87.)

TRŽAŠKI NAMESTNIK.

Dunaj, 15. februarja. »Prager Tagblatt« poruče vest, da bo tržaški namestnik princ Hohenlohe imenovan za ministra skupnih financ, tržaški namestnik pa postane ali grof Coudenhove, sedanji deželni predsednik v Šleziji ali pa sekcijski šef v notranjem ministristvu baron Fries.

Aehrenthalovo stanje brezupno.

Dunaj, 15. februarja. Grof Aehrenthal je tudi danes, oziroma včeraj prebil jako slabo noč. Njegovo stanje je slejkoprej neugodno. Bati se je, da že kmalu nastopi katastrofa. Zdravniki se izgubili vsako upanje, da bolnika ohranijo pri življenju.

GROF KULMER ML. UMRL.

Zagreb, 15. februarja. Tu je v satoriju umrl 23 let stari grof Ljudevit Kulmer ml.

ANGLEŠKO - NEMŠKI SPORAZUM.

London, 15. februarja. V spodnji zbornici je ministrski predsednik Asquith izjavil, da se pogajanja lord Haldana z nemškimi politiki v Berlinu imela popoln uspeh, kar je zbornica sprejela z velikim odobrovanjem.

KITAJSKE ZMESNJAVE.

Pekin, 15. februarja. Dr. Sunjatsen, predsednik »združene republike«, je brzojavil Juansikaju, da ne prizna republike, katero je razglasila prejšnja dinastija potom edikta.

Štajerske novice.

Š Shod S. L. S. v Trbovljah. Malo kateri shod se je še tako dobro obnesel, kakor nedeljski v Trbovljah. Med delavci se množijo čete S. L. S. in soc. demokrati ter liberalci polagoma zgubljajo tla. Shod je vodil g. Zupan, ki je govoril o sedanji politiki in pozdravil zastopnika slov. kmetov in delavcev dr. Benkoviča. Gospod poslanec je obširno govoril o deželnem zboru, o gospodarstvu v deželi in o nemški večini. Odkril je tudi postopanje soc. demokratičnih zastopnikov, ki sami najbolj zavlačujejo vse soc. zakone, ki bi bili v prid delavstva. Za poslanca je govoril še g. Pečnak, nakar se je izrekla zaupnica našim poslancem. Razun tega shoda so se vršili še shodi v slovenjegraškem okraju in ptujskem okraju, ki so vsi lepo uspeli.

Š Iz politične službe. Prestavljeni so: Emil Schaffnerath, okrajni komisar v Konjicah, k okrajnemu glavarstvu v Maribor, namestniški koncipist Alfonz pl. Premerstein iz Ptuja k okr. glavarstvu v Konjice, dr. Ernest Mayrhofer iz Brežic k okrajnemu glavarstvu v Voitsberg, dr. Franc Fina k okr. glavarstvu v Ptuj in Rihard Koropec iz Gradca k okrajnemu glavarstvu v Brežice. — Okrajni komisar dr. Ljudevit pl. Schönhofer je imenovan okr. nadkomisarjem za Štajersko.

Š Dramatično društvo v Mariboru uprizori v nedeljo, dne 18. t. m., ob 4. uri popoldne igro »Hudobni duh Lumpacij

Vagabund ali zanikerna trojica, čarobna burka s petjem in plesom v treh dejanjih. Sodeluje orkester »Glasbenega društva«. Predprodaja vstopnic pri g. Weixlnu v Zgornji Gosposki ulici 33.

Š **Smrtna kosa.** Umrle je v Sevnici učiteljova soproga gospa Minka Pišl roj. Androjna.

Š **Pretep med šolskimi otroci.** Iz Brečice se nam piše. Te dni sta šla dva šolarja v Artičah pri Brezicah v šolo. Med potjo sta se nekaj prepirala in prepir nadaljevala tudi v šolski sobi. V prepiru je vzel eden glo za kvačkanje, ki jo je nosil seboj, ter sunil z njo svojega tovariša tako močno v obraz, da je slednji zadobil nevarno rano. Repeljati so ga morali takoj v breziško bolnišnico.

Š **Spoštuj starše!** Iz Maribora se nam piše: 29letni čevljar J. J. je prišel 25. decembra 1911 nekega večera pijan domov. Ker pa je vrata našel že zaprta, se je začel surovo obnašati napram svojemu očetu, ki mu je prišel odpirat. Ko ga je oče zaradi surovega obnašanja stavil na odgovor, ga je sin podrl na tla, ga prišel daviti ter s pestmi biti v obraz. Oče je vsled tega bil precej ranjen ter je moral iskati zdravniško pomoč. Zaradi svojih dejanj se je moral surovi sin zagovarjati pred mariborskim sodiščem, katero ga je obsodilo na dva meseca ječe.

Š **Aretrirana vlačuga.** Iz Celja se nam poroča: Orožništvo se je posrečilo prijeto že večkrat predkaznovano vlačugo Marijo Ribič, ki se je potepala meseca septembra po Kranjskem in spodnjem Štajerskem. Preživljala se je s tatvinami in s tem, da je odpeljevala letna dekleta in jih prodajala v javne hiše. (En tak slučaj od nje smo poročali v eni novembrovi številki »Slovenca«.) Proti Ribičevi je naznanjena ovadba zaradi goljufij, tatvin, zapeljevanja in prestopkov proti pravosti. Oddali so jo okrožnemu sodišču v Celju.

Društva.

Občni zbor muzejskega društva za Kranjsko se je vršil včeraj dne 14. t. m. v predavalnici deželnega muzeja. Po otvoritvenem nagovoru g. predsednika nadzornika Fr. Levca je podal tajnik g. dr. Cerh obširno poročilo o društvenem delovanju, navajal med drugim predpriprave za izdajo florae Carniolicae, izpremembo društvenih pravil, opozarjal na bogate in raznovrstne publikacije, ki so občinstvu vedno na razpolago. Iz poročila blagajnika g. prof. Pajka posnamemo, da kljub naraščajočemu številu članov gromotno stanje društva nikakor ni imenovati ugodno, to pa zlasti vsled visokih režijskih stroškov povečanega in izboljšane časopisa in zastarelih delov, vrhu tega so izostale še nekatere podpore, tako da se kljub izredni podpori deželnega odbora ni moglo vzdržati ravnotežje. Poročilo g. dr. Gv. Sajovicja priča, da se je uredniški komite »Carniolicae« (Gruden-Mantuani-Sajovic) lotil z vso vneto dela ter si znal pridobiti resnih sodelavcev iz vseh strok znanstva. Društvo je v zameni z okroglo 120 znastvenimi korporacijami, od kojih prejme na leto nad 800 snopčev raznih publikacij. Odstojajočemu odboru se da absolutno, na kar se na predlog g. prof. Modica izvoli per acclamationem naslednji novi društveni odbor: gg. dež. šol. nadž. Fr. Levce, predsednik; dr. Mantuani, V. Steska, podpredsednik; dr. J. Gruden, dr. J. Zmavc, Iv. Hafner, prof. Pajk, blagajnik; dr. Mal, arhivar; dr. Sajovic, knjižničar ter dr. Šmajdek, tajnik. Revizorjem se izvolita gg. Vrhovnik in Podkrajšek. — Ko se je na predlog g. prof. Zmavca izvolil prof. Seidl za dopisujočega člana, zaključil predsednik občni zbor, na kar se je vršila takoj redna seja novizvoljenega društvenega odbora.

Ij **Mornariško društvo** je imelo včeraj v knjižnični dvorani deželne vlade svoj občni zbor. Navzoči so bili med drugimi podpolkovnik Fr. pl. Fedrigoni, ces. svetnika Mathian in Radics, pom. kap. Kubelka, dež. šol. nadzornik Belar. Vladni svetnik pl. Detela otvoril zborovanje. Blagajniško poročilo poda g. Levhar: Vseh članov je 252, med temi trije dosmrtni: Kranjska hranilnica, lekarna Mayer in častniški zbor 27. pešpolka. Vseh dohodkov je bilo 3423 K 6 vin.; centrali se je odposlalo 1070 kron, drugi izdatki 1860 K 2 vin., torej preostane 493 K 4 vin. Tajniško poročilo poda g. Kubelka: ustanovitev se je izvršila slovesno 14. maja 1911, odbor se je sestavil neutralno, vpoštevaje narodnostne in strankarske razlike. Če štejemo tudi letos vstopivše člane, jih je vseh že 330 in s tem je naša podružnica ena najmočnejših. Da poživimo zanimanje za ideje mornariškega gibanja, je sprožil odbor misel ustanavljanja krajevnih skupin, ustanovile so se še tri nove: Novomesto, Postojna, Kočevje. Pri slučajnostih je predlagal g. Kosler ustanovitev ženske sekcije in dr. D. pl. Bleiweis prireditve poučnega dijaškega izleta

na Adrij, in v ta namen naj stopi odbor v stik s centralnim odborom na Dunaju in z vsemi prizadetimi krogi, da se kar največ znižajo stroški in se omogoči revnim dijakom udeležiti se izleta. Mornariško društvo je že sklenilo podariti 200 kron. — Mnogi se vprašujejo, kakšen pomen ima pravzaprav to društvo. Po pravilih ima društvo, ki izključuje vsako narodnostno in politično tendenco, sledeči namen: budi in pogloblja razumevanje in zanimanje vseh slojev prebivalstva za morje, promet na morju in morsko obrežje, goji zveze z rojaki, ki so se izselili ali bivajo stalno v inozemstvu, in se poteguje za njih dobro; deluje z vsemi silami na razvoj avstrijsko-ogrsko vojne mornarice in na prosih trgovske mornarice, osnavlja in podpira dobrodelne zavode za uslužbence vojske in trgovske mornarice; skrbi za razvoj vseh naprav, ki so v interesu domačih paroplovbe; širi zanimanje za potovanje na naše morje in skuša buditi veselje mladine do mornariškega poklica. — Iz vsega je razvidno, da si je zarisalo društvo odlične patriotske, kulturne in humanitarne cilje. Dalje vemo Slovenci, da je naš obstoj le v močni Avstriji, mi se moramo zavedati, da je bogastvo naše bodočnosti na Adrij — zato je naša dolžnost, da po svojih skromnih močeh podpiramo mornariško društvo. Najmanjši letni prispevek znaša 5 kron; pri glase je javiti gosp. ces. svetniku J. Mathianu, Sodna ulica.

Glasba.

Ij **Koncert v ljubljanski stolnici** povodom dovršitve novih orgelj se je s sodelovanjem odličnih domačih in tujih umetnikov završil veličastno. Iz prebogatega sporeda omenjamo seveda na prvem mestu J. S. Bacha fantazijo in fugo, katere je s svojo umetniško-glasbeno vsebino stala visoko nad drugimi. G. profesor Dugan iz Zagreba je izvajal to točko briljantno ter vobče že v Kličkovi fantaziji ter v kanconci Rheinbergerjeve sonate napravil vtis najboljšega organista, kar jih je včeraj sviralo na nove orglje. Izborno je izvajal g. regens chori Premrl Nowowiejskega fantazijo »Božič v starodavni Marijini cerkvi v Krakovu«. Zelo spretno in srečno izbrano je prinašal g. Premrl zanimive motive te skladbe in dosegel z njo kar najlepši umetniški efekt. Vzporedno z g. Premrlom je nastopil g. p. M. Horn, vodja cerkvenega kora pri sv. Jožefu v Gradcu, sicer bolj skromno Lemensovo koračnico in s Guilmanovo pastoralo za orglje in slednjič smo zopet enkrat čuli našega slovitiga mojstra prof. Antona Foersterja, ki nam je predložil v treh oddelkih vse vrline novih orgelj, vse sočne violinske, sladke flavtne in značilno brneče jezične registre ter mogočni plen. G. A. Foerster je igral z nekaterimi soloregistri pastoralno predigro, dve staročeski božičnici, z violinskimi in flavtnimi registri Henseltov Ave Maria, z jezičniki parafrazo na avstrijsko himno in h koncu fugo s polnimi orgljami. Preciznost g. Milavčevega dela se je najlepše dokumentirala v čisti ubranosti občutljivih piščalk z najvišjimi toni ter v finih, subtilnih nyansah si sicer sorodnih registrov, kakor nam jih je podal g. prof. Foerster. — Vokalni del koncerta je sestajal iz p. H. Sattnerjevih, Premrllovih, Kimovčevih, Foersterjevih ter Engelhartovih skladb, izmed katerih ste najbolj ugajali Sattnerjeva »O Jezus ves moj blagor ti« ter Foersterjev »Ave Maria« poleg Engelhartovega »Ave Maria-Glücklein«. Prednašanju, ki je bilo vobče dobro, se sme v estetskem oziru očitati nekoliko prisiljeno diminuendo - končevanje stavkov v končnih zlogih ter crescendo-diminuendo na enem vokalu, ki je težavno ter vedno v nevarnosti zadiranja. Tudi strožji izgovor bi bil le v korist, ker je cerkev zelo prostorna, četudi akustična. — Ljudstva je bilo v cerkvi na tisoče, tako da pozneje došli niso mogli notri. Koncert je bil v čast g. pevovodju St. Premrlu ter v ponos g. Milavcu, ki je postavil tak izboren instrument. Hvaležni bi bili, ko bi se taki koncerti redno ponavljali. A. S.

Koroške novice.

k **Slovenska zmaga.** V občini Podlubljev so zmagali Slovenci pri občinskih volitvah v III. razredu. Poprej so bili vsi trije razredi v nemškutarskih rokah.

k **Novi župnik za Borovlje.** Danes se je v Celovcu zvedelo, da je naučno ministrstvo zavrnilo prošnjo g. J. Dobrovca ter potrdilo za Borovlje drugega kompetenta. Ko se je napravljala volivna reforma, se je v slovenski volivni okraj dalo od nasprotnikov še

demškutarijo iz Borovelj, tako da je edini slovenski mandat v tem okraju vedno ogrožen. Nemškutarski vpliv bi se dal ustaviti le po odločnem delovanju vzornega župnika. Slovenci so pričakovali in prosili, da se tja da g. Dobrovec. Nemški Volksrat je pa dejal: Ne! Več ali manj je bila zadeva v oblasti — knezoškofa. Zgodilo se je, kakor navadno na Koroškem, tisto, kar želi politična večina. Med Slovenci vlada veliko ogorčenje.

k **Tombola.** V nedeljo, dne 11. t. m., se je vršila v Celovcu v hotelu »Trabesinger« velika tombola v prid S. K. S. Z. — Udeležba je bila jako lepa. Nastopili so tudi razni pevski zbori z dežele.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
14	9. zveč.	733.6	4.1	sr. jvzh.	jasno	
15	7. zjutr.	734.0	2.5	sr. jvzh.	oblačno	0.0
	2. pop.	735.0	5.9	sr. jvzh.	pol obl.	

Srednja včerašnja temp. 4.6°, norm. — 0.3°.

Zahvala:

Za izkazano srčno sočutje ob prerani smrti našega iskreno ljubljene sina brata in svaka

Feliksa Žunič

kakor tudi za udeležbo pri pogrebu, izrekamo vsem prijateljem in znancem svojo presrečno zahvalo. Posebno se še zahvaljujemo cenjen. osobju »Knjigovoznice Katol. tisk. društva« za poslano krasno cvetje, zlasti gospodu poslovodju Iv. Dežmanu in gospici M. Zaletel za mnoge tolažilne obiske v bolnici in zadnji uri; gospodom članom »Katoliškega Tiskovnega društva« za darovani venec; čast. gosp. župniku J. Barletu za obiske v bolnici. Tisočera hvala vsem, ki so na ta ali oni način izkazali zadnjo čast predragemu pokojniku!

Bog povrni vsem!

Ljubljana, 14. februarja 1912.

Žalujejoči ostali.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 15. februarja 1912.

Pšenica za april 1912	11.86
Pšenica za oktober 1912	11.06
Rž za april 1912	10.61
Oves za april 1912	10.26
Koruza za maj 1912	8.96

Efektiv mlačneje.

E 657/11

2

Dražbeni oklic.

Vsled izvršilnega sklepa z dne 24. januarja 1912 E 657/11-2 vršila se bodo dne 20. svečana 1912 ob 10. uri dopoldne v Postojni št. 80

javna dražba

trgovske zaloge, raznega galanterijskega, porcelanastega in steklenega blaga, pohištva jedilnice in spalnice, 2 vozov, 1 konja in železnega štedilnika.

C. kr. okrajno sodišče v Postojni odd. I.,

dne 10. februarja 1912.

C. kr. generalno ravnateljstvo tobačne režije.

Št. 979/912.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje

prenovljenje fasad

za proračunjeni znesek 11.600.— K.

V svrhu zagotovljenja omenjenega dela se razpisuje konkurenčna razprava s ponudbenim terminom do 14. marca 1912, do 12. ure dopoldne.

Natančnejši pogoji so razvidni v uradni »Wiener Zeitung« in pa v kranjskem uradnem listu.

Podatki se vdobivajo pri c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani, med uradnimi urami.

C. kr. generalno ravnateljstvo tobačne režije

Dunaj dne 3. februarja 1912.

456

C. kr. sekcijski šef in generalni ravnatelj:

Scheuchenstuel m. p.

Zaloga najboljšega in najcenejšega oblačilnega blaga za moške in ženske

Priporočamo domačo

manufakturno trgovino „Pri Gorenjki“

Pogačarjev trg 3 na voglu Lingarjeve ulice

Platno lastnega izdelka z varstveno znamko

„Gorenjka“.

Največja izbira vsakovrstnih rut za na glavo. 132

POČITNIŠKI TEČAJ SLOVENSKE ŠOSLKE MATICE V LJUBLJANI.

Učiteljstvo vsega kulturnega sveta hrepeni po nadaljni izobrazbi. Država, ki bi bila poklicana tej želji ustreči, žal, še ni slišala tega klica. Zato si pomagajo učitelji drugih narodov in njih prijatelji sami s tem, da snujejo različne nadaljevalno-izobraževalne tečaje. Ne bi li tudi slovenski učitelji poizkusili s samopomočjo? Zaostati ne smemo, to bi bila naša smrt.

Učitelj in učiteljica slovenska! Slovenska šolska Matica Vaju klice! Ona Vama hoče prirediti 14dnevni nadaljevalni tečaj, ki bi trajal od 26. avgusta do 7. septembra t. l. v Ljubljani.

Načrt predavanja je ta-le:

A. Filozofija in pedagogika. a) Estetika, kritika, naivnost. (6 ur, ravnatelj dr. Jos. Tomišek.) — b) Zanesljivost izpovedi in čustvo in čustvovanje človeško. Bistvo in biološki pomen čustva. Zakoni čustvovanja. (6 ur, prof. dr. Karel Ozvald.) — c) Značajnost in značajna vzgoja. (6 ur, ravnatelj H. Schreiner.)

B. Slovenščina. a) Ljudska etimologija. Tujke in izposojenke. Zgodovinski razvoj v pomenu besed. Besedne skupine. Jugoslovanski jeziki in dialekti. Rekonstrukcija starejšega jezikovnega stanja iz sedanjih oblik in glasov. (6 ur, profesor dr. Franc Ilesič.) b) O ustanovitvi slovenskega pripovednega slovstva: 1. Začetki, 2. Levstik in Glasnikovi novelisti, 3. Poizkusi slovenskega epa, 4. Jurčič, 5. Stritar in Zvonovi novelisti. (6 ur, profesor Ivan Grafenauer.)

C. Prirodopisje. 1. a) Kako prebavljamo najvažnejša živila (predavanje s kemijskimi poizkusi). b) Življenje v domači mlaki (biološko predavanje s projekcijami in slikami pod drobnogledom). c) O mravljah. d) O praživalih, ki povzročajo nalezljive bolezni. (6 ur, prof. dr. Poljanec.) 2. a) Žival-rastlina (z demonstracijami objektov in slik). b) Iz rastlinskega življenja (s poizkusi in demonstracijami slik). c) Na rastlinskem cvetju (z demonstracijami živih rastlin, modelov in slik). d) Pohod v botaniški vrt. e) Pohod v prirodopisni oddelek deželne muzeja. (6 ur, prof. dr. Gv. Sajovic.)

Č. Prirodoslovje. 1. Spektralna analiza. 2. Novi žarki in brezični brzojav. 3. Visoke in nizke temperature v moderni tehniki. 4. Molekuli in atomi. 5. Naše osolnice. 5. Kako je zgrajeno naše vesolje. (6 ur, prof. dr. Pavel Grošelj.)

D. Kemija in mineralogija. Izbrana poglavja iz kemije in mineralogije. (Prof. A. Vales.)

Med tečajem bomo skrbeli za raznovrstne izlete in zabave. Ravnotako bode poseben odbor skrbel za različne udobnosti glede stanovanja in hrane.

Prijave naj se pošiljajo najpozneje do Velike noči predsedniku S. Š. M. v Maribor. Prijavi se naj priloži udeležnina 20 K, ki se vrne samo v tem slučaju, ako bi se ne oglasilo vsaj 50 udeležencev. V tem slučaju se namreč tečaj mora opustiti.

Kdor ima zadnji teden avgusta že šolo in bi se hotel udeležiti tečaja, naj se po brine o pravem času za dopust, ki se mu za ta smoter menda ne bo odrekel.

Slovenska šolska Matica v Ljubljani,
26. prosinca 1912.

Henrik Schreiner, Dr. Ljudevit Pivko,
predsednik, tajnik.

Vsaka mati ve,

v koliki meri pospešuje dojenje uspešno rast njenega otroka. Čutu upehanosti, ki se v tem napornem času pogosto pojavlja, odpomore lahko vsaka doječa mati z uporabo Scott-ove emulzije.

SCOTT-ova EMULZIJA

vsebuje celo vrsto kri in moč tvorjajočih sestavin, ki ugodno vplivajo na kakovost materinega mleka ter učinkujejo oživljajoče in osvežujoče. Scott-ova emulzija je zelo lahko prebavna, dobro dišča in se torej rada zavziva.

Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scott-ovo emulzijo. Znamka „Scott“, ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za dobroto in učinek.

Cena izvirni steklenici K 250.
Dobi se v vseh lekarnah.

2693

Borhegijska

ličij vsebujoča, iz skalovja izvirajoča, naravna rudninska voda!

Ker vsebuje znatno množino ogljikove kisline in ima prijeten okus, je osveževalna in slast vzbujajoča pijača prve vrste!

II. 3583

Glavni zastopnik za Kranjsko: **FRANC SCHANTEL, Ljubljana, Francišanska ulica. Skladišče v »I. ljubljanskem javnem skladišču Krisper-Tomažič, družba z omejenim jamstvom.**

Gospodu

pl. TRNKOCZY-JU

lekarju

v Ljubljani.

Najtopleje se zahvaljujem za točno dopošiljatev sladnega čaja — znamka „SLADIN“. Isti je v resnici izredno prijetna pijača in gre bolje v slast kot kitajski čaj z rumom.

Velespoštovanjem

179

Fran Mayerhofer.

Budapešta, 19. oktobra 1911.

Urt

jako pripraven za vrtnarja se odda takoj v najem. Poizve se pri g. I. Hroneku v prometni banki.

422

KNJIGOTRŠTVO.

Koračnico za naše Orle je zložil skladatelj Anton Jakl po besedah Frana Kristana. — Klavirski izvleček te koračnice, ki se je zelo posrečila in se bo takoj udomačila, je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Cena 1 K.

* Knjižica »Wie betet man das neue Brevier« Dr. Michael Gatterer je tudi že izšla v novem natisu in se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena s poštino vred 40 vin.

Krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom na znanje. »Katoliška Bukvarna« je založila Winterjev električni kolovrat, ki zadošča za vse poizkuse, ki jih je treba napraviti ne le na ljudskih šolah, temveč tudi na meščanskih in srednjih šolah. Apa-

rat je delo domačih obrtnikov. Konstruiran je jako močno; vsi večji deli so zvezani z vijaki. Namesto lesenega obroča ima s štanjonom prevlečen bat, imajoč kroglo na koncu. Iskrodalja 80—100 mm. — Cena s ploščo v premerju 26 cm 56 kron; s ploščo v premerju 31 cm 64 kron. — Delo domačih obrtnikov je tudi barometer v milimetrih. Na elegantnem lesenem podstavku iz hrusevega lesa je široka cev in premakljiv kazalec. Cena 10 do 12 kron. — Pri razpošiljanju dodamo navodilo, kako je spraviti taistega zopet v red, da ne pride zrak v cev. Oskrbimo tudi popravo starih, nerabnih barometrov.

Silvin Sardenko, »Mati svetega vese-lja«. Ta globoko zasnovana svetopisemska igra se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani; cena 1 K 10 vin., v platno vezana 2 K. — Igra, ki je polna mističnega čara in nebeske lepote, je že dvakrat napolnila dvorano »Ljudskega odra« in upati je, da se bo igrala tudi drugod. — Opozorjamo pa vse, ki se nameravajo predstave udeležiti, da igro poprej preberejo, ker bodo lažje umeli njeno lepoto in razmotrili njeno globino ter si zagotovili izreden duševni užitek.

M. TUŠEK, LJUBLJANA

:: Stari trg 28 ::

trgovina s steklom, porcelanom, svetilkami, podobami in zrcali po najnižjih cenah

se priporoča prečistiti duhovščini in slavnim cerkvenim predstojništvom za lastno

umetno izdelovanje slikanih cerkvenih oken.

Načrte in proračune na željo. — Solidna postrežba.

175

»DIE ZEIT«, zelo razširjen dunajski list, piše v štev. 2908, Dunaj, sobota, dne 29. vinotoka 1910, na strani 10 pod naslovom: Narodnogospodarska revija »Casa«. Dalje »NAŠ OTROK!« Casopis za vzgojo in varstvo otrok, Dunaj, V. letnik, štev. 2, koncem maja 1907. — Potem: »NARAVNI NAČIN ZDRAVLJENJA!« Glasilo za praktično higijeno na Dunaju decembra 1910, štev. 421, 22. letnik pišejo sledeče:

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1 do 3 K, velja »SLADIN« ali dr. pl. Trnkoczy-ja »SLADNI ČAJ« 1 zavojček z 1/2 kg samo 50 vin. Na tisoče otrok ga zavziva z najboljšim uspehom. — Glavne zaloge v Ljubljani lekarna Trnkoczy, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: VIII., Josefstädterstrasse 25; III., Radetzkyplatz 4; V., Schönbrunnerstrasse 19; v Gradcu, Sackstrasse 3. Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna tvrdka. — Preizkušeno lekarniško blago. — Drogijske cene. — Mastin za živinorejce. — Telefon štev. 190.

Krompir

jedilni, najboljše kakovosti, brezhiben, zdrav ter izbran, kakor tudi **semenski krompir**

oddaja vedno v vsaki množini od 200 kg dalje po nizkih cenah tvrdka

Iv. A. Hartmanna nasl. Avg. Tomažič
v Ljubljani.

447

Pozor!

Sloveče detektivske povesti
SHERLOCK HOLMESOVE
izhajajo. Dobivajo se v založni knjigarni Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani in tudi v vseh drugih knjigarnah.

Pozor!

324

Kranjska deželna banka v Ljubljani

v deželnem dvorcu
uhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po **4 1/4 %**

brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila

občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila
v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Mitha Moškerc.